

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет/інститут філософський

Кафедра філософії, соціології та релігієзнавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Феноменологія та герменевтика

Освітня програма Філософія

Спеціальність 033 Філософія

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри філософії,
соціології та релігієзнавства
Протокол № 1 від “30” серпня 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Феноменологія та герменевтика
Викладач (-і)	Даниляк Ростислав Петрович
Контактний телефон викладача	0978836373
Е-mail викладача	danylyak@i.ua
Формат дисципліни	2. Цикл професійної підготовки. 2.1. Обов'язкові дисципліни. 2.1.1. Теоретична підготовка.
Обсяг дисципліни	90 год. (3,0 кредити)
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	

2. Анотація до курсу

Предмет „Феноменологія та герменевтика” читається студентам четвертого курсу напряму підготовки 6.020301 „Філософія”. Передбачається, що студентами вже прослухано курси історії філософії Нового часу та німецької класичної філософії, а викладання історії неklasичної філософії XIX-XX ст. здійснюється паралельно із засвоєнням пропонованої дисципліни. Беручи до уваги останнє, в межах лекційного викладу та семінарської практики з „Феноменології та герменевтики” акцент робиться не на історико-філософській складовій напрямів сучасної думки, а на поглибленому опрацюванні ключових ідей, аналізі критичних аргументів, виробленні досвіду опрацювання феноменологічних та герменевтичних текстів.

Курс лекцій складено з двох блоків, причому, власне феноменології присвячено більше місця та уваги, ніж герменевтиці. Це пов'язано, передусім, з відчутними труднощами у засвоєнні студентами феноменологічної термінології та ключових ідей представників феноменологічного руху (в порівнянні з комплексом герменевтичних понять). Також слід брати до уваги нестачу україномовного *навчально-методичного* матеріалу та *перекладів* феноменологічних першоджерел (тоді як роботи Ганса-Георга Гадамера та Поля Рікера в українських перекладах, разом з розгорнутим викладом філософської герменевтики в однойменному навчальному посібнику Андрія Богачова суттєво полегшують роботу студентам).

3. Мета та цілі курсу

Метою викладання дисципліни є пояснити студентам місце і роль феноменологічної та герменевтичної проблематики в контексті філософії, головні риси феноменологічної та герменевтичної методології, ознайомити з найбільш характерними зразками феноменологічно та герменевтично орієнтованих текстів (Е.Гусерля, М.Гайдегера, Ж.П.Сартра, А.Шюца, Б.Вальденфельса, Г.-Г.Гадамера, П.Рікера).

Завданнями дисципліни є: експлікувати провідні риси класичної (гусерлівської) феноменології та з'ясувати її зв'язок з позиціями наступників та послідовників, найважливіші вимоги феноменологічного методу; окреслити особливості застосування здобутків феноменології в соціальній теорії; проаналізувати еволюцію поняття герменевтики, взаємозв'язок її різновидів та найважливіші її риси як методу і теорії

В результаті вивчення дисципліни студент повинен *знати*:

- особливості феноменологічного та герменевтичного підходу до дійсності;
- риси феноменологічної та герменевтичної методологій;
- найважливіші поняття феноменології та герменевтики;
- суть зв'язків та відмінностей між головними феноменологічними та герменевтичними програмами у філософії XX ст.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен *вміти*:

- застосовувати одержані знання у навчальній та професійній діяльності, інтегрувати їх в інші галузі філософських досліджень;
- відрізнити феноменологічний та герменевтичний підходи до об'єкта філософського дослідження від інших підходів.

4. Результати навчання (компетентності)

Компетентності загальнонаукові:

- Знання основних особливостей наукового пошуку
- Здатність до створення нового знання

Компетентності інструментальні:

- Здатність самостійно досліджувати теоретичні та прикладні проблеми філософії
- Здатність оперувати найважливішими філософськими методологіями

Компетентності професійні:

- Здатність розрізняти змістовні та формальні складові процесів та явищ, що вивчає філософія
- Здатність аналізувати структуру явищ та процесів, функції елементів систем, що вивчаються філософією

Компетентності соціальні:

- Здатність критично мислити
- Здатність ефективно розв'язувати теоретичні та практичні проблеми

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
8-й семестр	033 Філософія	IV курс	Нормативний

Тематика курсу

Тема, план	Форма	Література	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін
------------	-------	------------	----------------	-------------	--------

	заняття				виконання
<p>Тема 1. Становлення предмету феноменології.</p> <p>Поняття феноменології. Ознаки феноменологічного стилю мислення. Схеми феноменологічного методу феноменологічна модель свідомості.</p>	<p>лекція, 2 год. семінарське заняття, 2 год.</p>	<p>Вальденфельс Б. Вступ до феноменології / Бернхард Вальденфельс. – К. : „Альтерпрес”, 2002. – 176 с. Зотов А. Ф. Современная западная философия : Учеб. / А. Ф. Зотов. – 2-е изд., испр. – М. : Высш. шк., 2005. – 781 с. Конрад-Мартинус Х. Трансцендентальная и онтологическая феноменология / Хедвиг Конрад-Мартинус // Проблемы онтологии в современной буржуазной философии / Отв. ред. Т. А. Кузьмина. – Рига : Зинатне, 1988. – С. 321-328. Новая философская энциклопедия : В 4 т. / Ин-т философии РАН. – М. : Мысль, 2010. Разеев Д. Н. В сетях феноменологии. Гуссерль Э. Основные проблемы феноменологии / Пер. с нем. А. А. Анипко. – СПб. : Издательство Санкт-Петербургского университета, 2004. – 368с. Современная западная философия. Энциклопедический словарь / Под ред. О. Хеффе, В. С. Малахова, В. П. Филатова при участии Т. А. Дмитриева / Ин-т философии. – М. : Культурная революция, 2009. – 392 с. Шпигельберг Г. Феноменологическое движение. Историческое введение / Герберт Шпигельберг / Пер. с англ. / Перевод группы авторов под ред. М. Лебедева, О. Никифорова (Ч.3). – М. : „Логос”, 2002. – 680 с. Шюц А. Основные понятия феноменологии / Альфред Шюц // Шюц А. Избранное: Мир, светящийся смыслом / Пер. с нем. и англ. – М. : „Российская политическая энциклопедия” (РОССПЭН), 2004. – С. 161–179.</p>	<p>Підготовка конспекту семінарського заняття, 6 год.</p>	<p>80 балів (усні відповіді на семінарських заняттях впродовж семестру)</p>	<p>лютий 2020 р. (згідно з електронним розкладом)</p>
<p>Тема 2. Феноменологічна методологія.</p> <p>Методологічний соліпсизм. Феноменологічна редукція та її типи.</p>	<p>лекція, 4 год. семінарське заняття, 4 год.</p>	<p>Бабушкин В. У. Феноменологическая философия науки. Критический анализ [Электронный ресурс] / В. У. Бабушкин / – М. : „Наука”, 1985. – 189 с. – Режим доступа до книги : http://psylib.ukrweb.net/books/babus01/index.htm Гайденко П. П. Философия Фихте и современность / П. П. Гайденко. – М. : Мысль, 1979. – 288 с. Гуссерль Э. Метод прояснения / Эдмунд Гуссерль // Современная философия науки : Хрестоматия / Сост., пер., вступ. статьи и коммент. А. А. Печенкина. – М. : Наука, 1994.</p>	<p>Підготовка конспекту семінарського заняття, 12 год.</p>	<p>80 балів (усні відповіді на семінарських заняттях впродовж семестру)</p>	<p>лютий-березень 2020 р. (згідно з електронним розкладом)</p>

Феноменологічне конституювання.		<p>– С. 234-242.</p> <p>Гутнер Г. Б. Радикальное „эпохэ” как универсальный философский метод [Электронный ресурс] / Г. Б. Гутнер // Vox. Философский журнал. [Электрон. журн.]. – 2009. – № 6. Май. – Режим доступа до статті : http://vox-journal.org/content/vox6gutner.pdf</p> <p>Зарапин О. В. Феноменология как метод гуманитарного знания / О. В. Зарапин // Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского. Серия „Философия. Социология”. – 2005. – Том. 18 (57). № 2. – С.144-154.</p> <p>Розин В. М. Феноменология глазами методолога / В. М. Розин // Вопросы философии. – 2008. – N 5. – С. 116-126.</p> <p>Савин А. Эпохе и трансцендентальная редукция в лекционном курсе Гуссерля „Первая философия” / Алексей Савин // Топос. – 2009. – №2-3 (22). – С. 7-32.</p> <p>Шпигельберг Г. Феноменологическое движение. Историческое введение / Герберт Шпигельберг / Пер. с англ. / Перевод группы авторов под ред. М. Лебедева, О. Никифорова (Ч.3). – М. : „Логос”, 2002. – 680 с.</p>			
<p>Тема 3.</p> <p>Феноменологічна онтологія свідомості.</p> <p>Поняття феномену.</p> <p>Поняття інтенціональності.</p> <p>Горизонт.</p> <p>Актуальність і потенціальність.</p> <p>Ноетико-ноематична кореляція.</p>	<p>лекція,</p> <p>2 год.</p> <p>семінарське заняття,</p> <p>4 год.</p>	<p>Бабушкин В. У. Феноменологическая философия науки. Критический анализ [Электронный ресурс] / В. У. Бабушкин / – М. : „Наука”, 1985. – 189 с. – Режим доступа до книги : http://psylib.ukrweb.net/books/babus01/index.htm</p> <p>Гуссерль Э. Идеи к чистой феноменологии и феноменологической философии. Книга первая / Эдмунд Гуссерль / Пер. с нем. А. В. Михайлова; Вступ. ст. В. А. Куренного. – М. : Академический Проект, 2009. – 489 с. – (Философские технологии).</p> <p>Гуссерль Э. Избранные работы / Эдмунд Гуссерль / Сост. В. А. Куренной. – М. : Издательский дом „Территория будущего”, 2005. – 464 с. – (Серия „Университетская библиотека Александра Погорельского”).</p> <p>Гуссерль Э. Картезианские медитации / Эдмунд Гуссерль / Пер. с нем. В. И. Молчанова. – М. : Академический Проект, 2010. – 229 с. – (Философские технологии).</p>	<p>Підготовка конспекту семінарського заняття, 12 год.</p>	<p>80 балів (усні відповіді на семінарських заняттях впродовж семестру)</p>	<p>березень-квітень 2020 р. (згідно з електронним розкладом)</p>

		<p>Инишев И. Н. Интенциональность и очевидность. Истоки трансцендентальной феноменологии Гуссерля / И. Н. Инишев // Известия Томского политехнического университета. – 2007. – Т. 311. № 7. – С. 84-88.</p> <p>Мотрошилова Н. В. Идеи I Эдмунда Гуссерля как введение в феноменологию / Н. В. Мотрошилова. – М. : „Феноменология-Герменевтика”, 2003. – 720 с.</p> <p>Сартр Ж.-П. Основная идея феноменологии Гуссерля: интенциональность / Ж.-П. Сартр // Проблемы онтологии в современной буржуазной философии / Отв. ред. Т. А. Кузьмина. – Рига : Зинатне, 1988. – С. 318-320.</p> <p>Феноменологічна філософія ХХ ст. : історія формування і вихідні ідеї : Конспект лекції для аспірантів та здобувачів наукового ступеня з дисципліни „Філософія” / Укл. : Петрушенко В. Л. – Львів : Видавництво Національного університету „Львівська політехніка”, 2009. – 40 с.</p>			
<p>Тема 4. Феноменологія інтерсуб’єктивності.</p> <p>Поняття інтерсуб’єктивності.</p> <p>Конституювання Іншого в П’ятій з „Картезіанських медитацій”. Риси Іншого у феноменологічній інтерпретації.</p> <p>Посткласичні феноменології.</p> <p>Респонзивна феноменологія Б.Вальденфельса.</p> <p>Феноменологічна</p>	<p>лекція, 2 год.</p> <p>семінарське заняття, 4 год.</p>	<p>Бергер П. Социальное конструирование реальности. Трактат по социологии знания / Питер Бергер, Томас Лукман. – М. : „Academia-Центр”, „МЕДИУМ”, 1995. – 324 с.</p> <p>Борисов Е. Проблема интерсубъективности в феноменологии Э. Гуссерля / Евгений Борисов // Логос 1991–2005. Избранное : В 2 т. Т. 2. – М. : Издательский дом „Территория будущего”, 2006. – С. 151-174. – (Серия „Университетская библиотека Александра Погорельского”).</p> <p>Вальденфельс Б. Мотив чужого : Сб. пер. с нем. / Бернхард Вальденфельс / Научный ред. А. А. Михайлов; отв. ред. Т. В. Щитцова. – Минск : ПроPILEI, 1999. – 176 с.</p> <p>Вальденфельс Б. Топографія Чужого : студії до феноменології Чужого / Бернгард Вальденфельс. – К. : ППС - 2002, 2004. – 206 с. – („Сучасна гуманітарна бібліотека”).</p> <p>Гуссерль Э. Картезианские медитации / Эдмунд Гуссерль / Пер. с нем. В. И. Молчанова. – М. : Академический Проект, 2010. – 229 с. – (Философские технологии).</p> <p>Гуссерль Э. Кризис европейских наук и трансцендентальная феноменология : Введение в феноменологическую философию / Э. Гуссерль / Пер. с нем. Д. В. Складнева;</p>	<p>Підготовка конспекту семінарського заняття, 12 год.</p>	<p>80 балів (усні відповіді на семінарських заняттях впродовж семестру)</p>	<p>квітень 2020 р. (згідно з електронним розкладом)</p>

соціологія А.Шюца.		<p>послесл. Я. А. Слина. – СПб. : Владимир Даль, Фонд Университет, 2004. – 398, [1] с. – (Классика философии).</p> <p>От Я к Другому : проблемы социальной онтологии в постклассической философии : Сб. докл. – Минск : Пропилеи, 1998. – 276 с.</p> <p>Пахолова И. В. Опыт „чужого” в респонзивной феноменологии Б. Вальденфельса / И. В. Пахолова // Вестник Самарского государственного университета. – 2008. – № 1. – С. 11-19.</p> <p>Розенберг Н. В. „Жизненный мир” как культурно-исторический мир повседневности в феноменологии Э. Гуссерля / Н. В. Розенберг // Вестник Тамбовского университета. Серия : Гуманитарные науки. – 2008. – № 8. – С. 251-255.</p> <p>Руткевич Е.Д. Феноменологическая социология П. Бергера / Е. Д. Руткевич // Социологические исследования. – 1990. – №7. – С. 119-127.</p> <p>Савин А. Э. Жизненный мир и измерения его историчности в трансцендентальной феноменологии / А. Э. Савин // Вестник Самарского государственного университета. – 2006. – № 10 / 1 (50). – С. 15-22.</p> <p>Смирнова Н. М. От социальной метафизики к феноменологии “естественной установки” (феноменологические мотивы в современном социальном познании) / Н. М. Смирнова. – М. : [б.в.], 1997. – 222 с.</p> <p>Шютц А. Проблема трансцендентальной интерсубъективности у Гуссерля / Альфред Шютц // Шютц А. Смысловая структура повседневного мира : очерки по феноменологической социологии / Сост. А. Я. Алхасов; Пер. с англ. А. Я. Алхасова, Н. Я. Мазлумяновой; Научн. ред. перевода Г. С. Батыгин. – М. : Институт Фонда „Общественное мнение”, 2003. – С. 46-95.</p> <p>Шютц А. Смысловая структура повседневного мира: очерки по феноменологической социологии / Альфред Шютц / Сост. А. Я. Алхасов; Пер. с англ. А. Я. Алхасова, Н. Я. Мазлумяновой; Научн. ред. перевода Г. С. Батыгин. –</p>			
--------------------	--	---	--	--	--

		<p>М. : Институт Фонда „Общественное мнение”, 2003. – 336 с.</p> <p>Шюц А. Избранное : Мир, святящийся смыслом / Альфред Шюц / Пер. с нем. и англ. – М. : „Российская политическая энциклопедия” (РОССПЭН), 2004. – 1056 с. – (Серия „Книга света”).</p> <p>Шюц А. Структури життєсвіту / Альфред Шюц, Томас Лукман. – К. : Український центр духовної культури, 2004. – 560 с.</p> <p>Щербак С. І. Проблема інтерсуб’єктивності у феноменології Е. Гуссерля / С. І. Щербак // Практична філософія. – 2003. – № 4 (10). – С. 145-153.</p>			
<p>Тема 5. Основні поняття філософської герменевтики.</p> <p>Історичні корені герменевтики.</p> <p>Герменевтичні ідеї Ф.Шляєрмахера та В.Дильтея. Поява філософської герменевтики та її зв’язок з феноменологією.</p> <p>Гайдегерівський проект філософської герменевтики.</p> <p>Ключові поняття герменевтики Г.-Г.Гадамера.</p> <p>Філософська герменевтика П.Рікера.</p> <p>Герменевтичний</p>	<p>лекція, 2 год.</p> <p>семінарське заняття, 4 год.</p>	<p>Богаčov А. Л. Філософська герменевтика. Навчальний посібник / Андрій Богаčov. – К. : Видавництво „Курс”, 2006. – 406с.</p> <p>Гадамер Г.-Г. Істина і метод / Ганс-Георг Гадамер. – Т.І : Герменевтика I : Основи філософ. герменевтики / Пер. з нім. О. Мокровольського. – К. : Юніверс, 2000. – 464 с.</p> <p>Гадамер Г.-Г. Людина і мова / Ганс-Георг Гадамер // Гадамер Г.-Г. Істина і метод : Доповнення. Показники. – Том II. Герменевтика II / Пер. з нім. М.Кушніра. – К. : Юніверс, 2000. – С. 133-140.</p> <p>Гайденко П. П. Прорыв к трансцендентному : Новая онтология XX века / П. П. Гайденко. – М. : Республика, 1997. – 495 с. – (Философия на пороге нового тысячелетия).</p> <p>Квіт С. Герменевтика стилю / Сергій Квіт. – К. : Вид. дім „Киево-Могилянська академія”, 2011. – 143 с.</p> <p>Коткавірта Ю. Философская герменевтика Х.-Г. Гадамера [Електронний ресурс] / Коткавірта Ю. // Герменевтика и деконструкция / Под ред. Штегмайера В., Франка Х., Маркова Б. В. – СПб. : Издательство Санкт-Петербургского государственного университета, 1999. – С.47-67. – Режим доступа до статті : http://anthropology.ru/ru/texts/kotkav/kotkav.html</p> <p>Кузнецов В. Герменевтика и ее путь от конкретной методики до философского направления [Електронний ресурс] / Валерий Кузнецов // Логос. – 1999. – №10 (20). – С. 43-88. –</p>	<p>Підготовка конспекту семінарського заняття, 12 год.</p> <p>Підготовка до написання тесту, 6 год.</p>	<p>80 балів (усні відповіді на семінарських заняттях впродовж семестру)</p> <p>20 балів (написання тесту)</p>	<p>травень 2020 р.</p> <p>(згідно з електронним розкладом)</p>

методологічний стандарт. Розуміння та інтерпретація. Герменевтичне коло, герменевтична дуга.		Режим доступу до статті : http://www.ruthenia.ru/logos/number/1999_10/04.htm Рикёр П. Конфликт интерпретаций. Очерки о герменевтике / Поль Рикёр / Пер. с фр. и вступит. ст. И. Вдовиной. – М. : „КАНОН-Пресс-Ц”; „Кучково поле”, 2002. – 624 с. – (Серия „Канон философии”). Тисельтон Э. Герменевтика. Пер. с англ. / Энтони Тисельтон. – Черкассы : Коллоквиум, 2011. – 430 с.			
--	--	--	--	--	--

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Загальна кількість балів в межах залікового курсу: 100. Розподіл балів: 0 – 49 балів – «не зараховано»; 50 – 100 балів – «зараховано». Оцінка розраховується як середнє арифметичне з усіх отриманих на семінарських заняттях, помножене на 20. Приклад: $((3+4+4+4) / 4) \times 20 = 3,75 \times 20 = 75$ (балів)
Вимоги до письмової роботи	Одна письмова робота у вигляді тестів. Тест охоплює матеріал всіх тем. Кількість тестових завдань: 20. Тести закритого типу (з варіантами відповідей). Кількість варіантів відповідей: 5. Кількість вірних відповідей: кілька. Час виконання: 30 хв. (в межах семінарського заняття).
Семінарські заняття	В межах дев'яти запланованих семінарських занять є обов'язковими чотири усні відповіді, які оцінюються як «незадовільно», «задовільно», «добре», «відмінно». Обов'язковим є написання однієї тестової роботи на семінарському занятті 9. Результат оцінюється як «незадовільно», «задовільно», «добре», «відмінно».
Умови допуску до підсумкового контролю	Підсумковий контроль виставляється за результатами семінарських занять. Наявність щонайменше п'яти оцінок (чотирьох – за усні відповіді та однієї – за письмову роботу) не нижче, ніж «задовільно», є достатньою підставою для зарахування курсу.

7. Політика курсу

Допускається пропуск одного семінарського заняття без відпрацювання. За наявності більшої кількості пропущених семінарських занять або невиконаних тестових завдань необхідно відпрацювати їх шляхом усної відповіді по відповідній темі або написання тесту. Відпрацювання проводяться в межах консультацій.

8. Рекомендована література

1. Бабушкин В. У. О природе философского знания. Критика современных буржуазных концепций / В. У. Бабушкин. – М.: Наука, 1978. – 207 с.
2. Бабушкин В. У. Феноменологическая философия науки. Критический анализ [Електронний ресурс] / В. У. Бабушкин / – М.: „Наука”, 1985. – 189 с. – Режим доступу до книги: <http://psylib.ukrweb.net/books/babus01/index.htm>

3. Бергер П. Социальное конструирование реальности. Трактат по социологии знания / Питер Бергер, Томас Лукман. – М.: „Academia-Центр”, „МЕДИУМ”, 1995. – 324 с.
4. Богачов А. Передісторія філософської герменевтики / Богачов А. Л. / Наукові записки НаУКМА. – Т.18: Філософія та релігієзнавство. – К.: Стилос, 2000. – С.17-21.
5. Борисов Е. Проблема интерсубъективности в феноменологии Э. Гуссерля / Евгений Борисов // Логос 1991–2005. Избранное: В 2 т. Т. 2. – М.: Издательский дом „Территория будущего”, 2006. – С. 151-174. – (Серия „Университетская библиотека Александра Погорельского”).
6. Вдовина И. С. Феноменология во Франции (историко-философские очерки) / И. С. Вдовина. – М.: „Канон+”, РООИ „Реабилитация”, 2009. – 400 с.
7. Верклер Г. А. Герменевтика. Принципы и процесс толкования Библии [Электронный ресурс] / Генри А. Верклер / Русское издание. – Schaumburg (Illinois): Gospel Literature Services, 1995. – 133 с. – Режим доступа до книги: http://www.pbsu.org/images/stories/wa_lib_book/file_132937587585.pdf
8. Гайденко П. П. Прорыв к трансцендентному: Новая онтология XX века / П. П. Гайденко. – М.: Республика, 1997. – 495 с. – (Философия на пороге нового тысячелетия).
9. Герменевтика и деконструкция [Электронный ресурс] / Под ред. Штегмайера В., Франка Х., Маркова Б. В. – СПб.: Издательство Санкт-Петербургского государственного университета, 1999. – 256 с. – Режим доступа до книги: <http://anthropology.ru/ru/texts/gathered/hermdec/index.html>
10. Гутнер Г. Б. Радикальное „эпохэ” как универсальный философский метод [Электронный ресурс] / Г. Б. Гутнер // Vox. Философский журнал. [Электрон. журн.]. – 2009. – № 6. Май. – Режим доступа до статті: <http://vox-journal.org/content/voxbgutner.pdf>
11. Зарапин О. В. Феноменология как метод гуманитарного знания / О. В. Зарапин // Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского. Серия „Философия. Социология”. – 2005. – Том. 18 (57). № 2. – С.144-154.
12. Зотов А. Ф. Современная западная философия: Учеб. / А. Ф. Зотов. – 2-е изд., испр. – М.: Высш. шк., 2005. – 781 с.
13. Инишев И. Н. Интенциональность и очевидность. Истоки трансцендентальной феноменологии Гуссерля / И. Н. Инишев // Известия Томского политехнического университета. – 2007. – Т. 311. № 7. – С. 84-88.
14. Инишев И. Н. Чтение и дискурс: трансформации герменевтики / И. Н. Инишев. – Вильнюс: ЕГУ, 2007. – 168с.
15. Квіт С. Герменевтика стилю / Сергій Квіт. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2011. – 143 с.
16. Конрад-Мартинус Х. Трансцендентальная и онтологическая феноменология / Хедвиг Конрад-Мартинус // Проблемы онтологии в современной буржуазной философии / Отв. ред. Т. А. Кузьмина. – Рига: Зинатне, 1988. – С. 321-328.
17. Кузнецов В. Герменевтика и ее путь от конкретной методологии до философского направления [Электронный ресурс] / Валерий Кузнецов // Логос. – 1999. – №10 (20). – С. 43-88. – Режим доступа до статті: http://www.ruthenia.ru/logos/number/1999_10/04.htm
18. Молчанов В. И. Исследования по феноменологии сознания / Виктор Молчанов. – М.: Издательский дом „Территория будущего”, 2007. – 456 с. – (Серия „Университетская библиотека Александра Погорельского”).
19. Молчанов В. И. Различение и опыт; феноменология неагрессивного сознания / В. И. Молчанов. – М.: Модест Колеров и „Три квадрата”, 2004. – 328 с.

20. От Я к Другому: проблемы социальной онтологии в постклассической философии: Сб. докл. – Минск: ПроPILEI, 1998. – 276 с.
21. Пахолова И. В. Опыт „чужого” в респонзивной феноменологии Б. Вальденфельса / И. В. Пахолова // Вестник Самарского государственного университета. – 2008. – № 1. – С. 11-19.
22. Прехтль П. Введение в феноменологию Гуссерля / Петер Прехтль. – Томск: Водолей, 1999. – 96 с.
23. Разеев Д. Н. В сетях феноменологии / Д. Н. Разеев. Гуссерль Э. Основные проблемы феноменологии / Э. Гуссерль / Пер. с нем. А. А. Анипко. – СПб.: Издательство Санкт-Петербургского университета, 2004. – 368 с.
24. Розенберг Н. В. „Жизненный мир” как культурно-исторический мир повседневности в феноменологии Э. Гуссерля / Н. В. Розенберг // Вестник Тамбовского университета. Серия: Гуманитарные науки. – 2008. – № 8. – С. 251-255.
25. Розин В. М. Феноменология глазами методолога / В. М. Розин // Вопросы философии. – 2008. – N 5. – С. 116-126.
26. Савин А. Э. Жизненный мир и измерения его историчности в трансцендентальной феноменологии / А. Э. Савин // Вестник Самарского государственного университета. – 2006. – № 10 / 1 (50). – С. 15-22.
27. Савин А. Эпохе и трансцендентальная редукция в лекционном курсе Гуссерля „Первая философия” / Алексей Савин // Топос. – 2009. – №2-3 (22). – С. 7-32.
28. Сартр Ж. П. Бытие и ничто: Опыт феноменологической онтологии / Жан Поль Сартр / Пер. с фр., предисл., примеч. В. И. Колядко. – М.: ТЕРРА – Книжный клуб; Республика, 2002. – 640 с. – (Библиотека философской мысли).
29. Сартр Ж.-П. Основная идея феноменологии Гуссерля: интенциональность / Ж.-П. Сартр // Проблемы онтологии в современной буржуазной философии / Отв. ред. Т. А. Кузьмина. – Рига: Зинатне, 1988. – С. 318-320.
30. Смирнова Н. М. От социальной метафизики к феноменологии “естественной установки” (феноменологические мотивы в современном социальном познании) / Н. М. Смирнова. – М.: [б.в.], 1997. – 222 с.
31. Тисельтон Э. Герменевтика. Пер. с англ. / Энтони Тисельтон. – Черкассы: Коллоквиум, 2011. – 430 с.
32. Хайдеггер М. Бытие и время / Мартин Хайдеггер / Пер. с нем. В. В. Бибихина. – Харьков: „Фолио”, 2003. – 510 с. – (Philosophy).
33. Херрманн Ф.-В. фон. Понятие феноменологии у Хайдеггера и Гуссерля: Сб. / Фридрих-Вильгельм фон Херрманн / Пер. с нем. – Минск: ПроPILEI, 2000. – 192 с.
34. Шульга Е. Н. Когнитивная герменевтика / Е. Н. Шульга. – М.: [б.в.], 2002. – 235 с.
35. Шульга Е. Н. Проблематика предпонимания в герменевтике, феноменологии и социологии / Е. Н. Шульга. – М.: [б.в.], 2004. – 173 с.
36. Шюц А. Структури життєсвіту / Альфред Шюц, Томас Лукман. – К.: Український центр духовної культури, 2004. – 560 с.
37. Щербак С. І. Проблема інтерсуб’єктивності у феноменології Е. Гуссерля / С. І. Щербак // Практична філософія. – 2003. – № 4 (10). – С. 145-153.
38. Энциклопедия эпистемологии и философии науки / [глав. ред. И. Т. Касавин]. – М.: „Канон +” РООИ „Реабилитация”, 2009. – 1248 с.

Викладач Даниляк Ростислав Петрович